

سۈراپىل داۋىل، تۇتقىل نوسەر تەڭىزدى توڭگەرە المايدى

— **اعمىعا كەرى اعار ارەكەت جاساعاندار، ءسوزسىز، جەڭىلسكە ۇشرايدى**

□ جۇڭ شىڭ

”جاھانداۋدان باس تارتىۋ كۇنىڭ كوتە- رىلۇنىنەن باس تارتقانىدىق“. بىرنەشە جىلدىڭ الدىندا امەرىكا قۇراما شتاتتارىنىڭ مايتالھان ءتىلشىسى جورج پاك امەرىكا قۇراما شتاتتارىنا وسىنداي ەسكەرتۋ بەرگەن بولاتىن.

وكتەبىرلىگى، امەرىكا قۇراما شتاتتارىندا- عى كەيبىر ساياساتپازدار جان اشىرلىقىنە ايتىل- ەان پايدالى كەڭەستى جاقىتسا، تارىخ اعمىن ەلەمەي، ءمىز باقاپستان بۇدان كەيىن ”جەر شارىزم مەمەس، قايتا امەرىكايىزم ءبىزدىڭ مۇرا- تىمىزعا اينالدى“. - دەدى. ولار وزدەرىن قا- زاڭغى ۇيگە قاماپ الپ، زامانعا ساي كەلمەي- تىن، وزگەڭگە دە، وزىنە دە زيان جەتكىزەتىن اۋسارلىق سىتەپ وتىر. كەدەن باجسىن ۇستە- مەلەپ الپ، ەكسپورتتى تەجەۋدىڭ ”ناقىتى ەسەمدىكى“ ن جاريالاپ، ساۋدا قورعاپىزدىمە- نىڭ تاياعىن بارعان سايىن قۇترىنا سىلتەدى؛ توپتان شەگىندى، قورعان تۇرعىزدى، ساۋدا شايقاسىن جۇرگىزدى، تارىخ اعمىنا كەرى اعار ارەكەتتى بارعان سايىن كۈبەيە ءتۈستى. ءتىپتى، جۇرت بۇلاي كەتە بەرسە، امەرىكا قۇراما شتاتتارى جەر شارىنان شەگىنىپ شىعا ما، قايد- تەدى؟! دەپ قايران قالدى.

ەكونوميكانىڭ جاھانداۋى دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنا سەرىپىدى قوزعاۋشى كۇش بەردى. وتكەن ونداعان جىلدا، امەرىكا قۇراما شتاتتارى ءوزىن ەكونوميكانىڭ جاھانداۋنىڭ باستاماشسىمىن ارى ەڭ ۇلكەن پايداغا كە- نەلۇشمىن دەپ ماقتاپ كەلدى. الايدا، قازىر- گى امەرىكا قۇراما شتاتتارى ”يىلىقتىرۇشى“عا، ”بۇلدىرۇشى“گە اينالدى، بۇل، شىنىندا، ادامدار- دى الڭ- تاڭ قالدىردى. امەرىكا قۇراما شتاتتا- رىنداى كەيبىر ساياساتپازدار ”ەركىن ساۋدا جا- ھانداۋ مەمس“، ”جاھانداۋ امەرىكا قۇراما شتات- تارىنداى ميلليونداغان جۇمشىعا ئەك كەدەيلىك پەن قاسىرەت قانا الپ كەلدى“ دەپ سەسرە سويلەدى. بۇل اپتاۋلار ەل ىشىندەگى قايشىلق- تىڭ قازانىن ەكونوميكانىڭ جاھانداۋىنا قاراي

مەملەكەتتىك كەڭەس كەڭسەسى «جوبا»نى باسىپ تاراتتى

كاسپىتىك شەبەرلىكتى ۇسىرۇ ارەكەتنىن ۇزدىكسىز ورىستەتۇ كەرەك

بەكشىلەرگە باعىتتاي وتىرىپ، كاسپىتىك شە- بەرلىككە باۋلۇدى كەڭ كۈلەمدە ورىستە- تىپ، ءبىلەمدى، شەبەر، جاڭالق اشۇشى ە- بەكشىلەر زور قوسىننىن جەدەل قۇرىپ شىعۇ كەرەك.

«جوبا»دا مىنالار ايقىندالدى:
2019 – جىلدان 2021 – جىلعا دەيىن، كاسپىتىك شەبەر- لىكتى ۇسىرۇ ارەكەتى ۇزدىكسىز ورىستەت- لىپ، باۋلۇدىڭ باعىتاماللىعى، ناقىتى ونىمەندە- گى جوعارىلاتىلىپ، ەڭبەكشىلەردىڭ كاسپىتىك شەبەرلىك دەڭگەيى مەن جۇمشقا ورنالاسۇ، شارۋاشلىق قۇرۇ قابىلەتى جايپاي كوتەرىلە- دى. 3 جىلدا قوسىمشا قاراجات بەرىلىپ، جىىنى 50 ميلليوننان استام ادامعا (رەت) ءتۇر- لى كاسپىتىك شەبەرلىككە باۋلۇ جۇرگىزىلەدى، مۇنىڭ ىشىندە 2019 – جىلى 15 ميلليوننان استام ادام (رەت) باۋلنادى؛ 2021 – جىلدىڭ سوڭىنا بارعاندا، شەبەرلىككە يە ەڭبەكشىلەردىڭ جۇ- مىسقا ورنالاسقان ادامداردىڭ جالپى ەولىمىرنە- دە ۇستايتىن ۇلەسى %25تەن استامعا جەتكىزد- لەدى؛ جوعارى شەبەرلىككە يە دارىندىلاردىڭ شەبەرلىككە يە ەڭبەكشىلەردەن ۇستايتىن ۇلەسى %30تەن اسىرېلادى.

«جوبا»دا كاسپىتىك شەبەرلىكتى ۇسىرۇ ارەكەتنى اتقارۇدىڭ ساياسات – شارالارى ورتا- عا قويىلدى. ءبىرىنشى، جۇمشىسى – قىزمەت- كەرلەر سىياقتى ءتۇپىندى توپتارعا باعىتامالى

نا قايتا كوشىرىپ اكەلە الا ما؟ بۇل نەگىزسىز شاپتاق! !«وختۇستىك گەرمانيا گازەتى»نىڭ تاياۋ- داعى ماقالاسىندا ”دال امەرىكا قۇراما شتاتتارد- نىڭ وزىنە قايتارىپ اكەلۇى مۇلدە مۇمكىن مەمس“ دەپ اتاپ كورسەتىلدى — بىمپورت ونىمەدىرىن ءوزى ءوندىرۇ ءۇشىن، ەڭ الدىمەن، ەڭبەككۇش قوسىنىنا قايتا يە بولۇى كەرەك. شىندەيىنمەن، امەرىكا قۇراما شتاتتارىنىڭ كوپتەنگەن وڭىرلەرى ەڭبەككۇش تاپشېلىغىنىڭ قىسپاعىنا تاپ بولپ وتىر. ەكونوميكالىق ساندى المەمتەتەردەن حاۋىپ – قاتەردىڭ بەلگىسى بىلىنەدى، جاساۋ كا- سىپى جاعىندا، ءبىرىنشى توقساندا امەرىكا قۇراما شتاتتارىنىڭ ونەركاسپى ءونىم قۇنى سايكەس مەزگىلدەگىدەن %2.1 تومەندەدى، 4 – ايدا 3 – ايدا. عىعا قاراعاندا تاعى %0.5 ازايدى. امەرىكا قۇراما شتاتتارى وكتەمدىك ءاتسالى ارقلى جەر شارىنىڭ كاسپى تىزبەگىنە اشىقتان – اشىق كىيلىكتى، سوندا بۇل امەرىكا قۇراما شتاتتارىنا نە اكەلدى؟ ءوز وپىزاتىنا داق تۇسىرۇدەن باسقا، اينالىپ كەلگەندە، ءوزى تاقىرعا وتىرىپ قالدى!

ۋاشىنگتون ”خالقارالىق جاۋاپكەرشىلك“تى داربىتپتەۋگە داعدىلانغان مەمس پە ەدى؟ امەرىكا قۇراما شتاتتارى ار جاقتا ساۋدا شايقا. سىن تۇدىرىپ، دۇنيە ءجۇزىنىڭ ەكونوميكالىق ءنارتىسىن اۋىر دارەجەدە بۇلدىردى، ”جەر شارىنىڭ الەۋمەتتىك ونىمەدىرىن“ بۇلدىرى- دى. الەمىدىك ساۋدا ۇبىمى 2019 – جىلغى جەر شارى ساۋداسىنىڭ ارتىۋ مەجەسىىن اسىلگى %7.3تەن %2.6كە، ياعنى 3 جىلدان بەرىگى ەڭ تومەن دەڭىگەيگە ءتۇسىردى. بۇل دال امەرىكا قۇراما شتاتتارىنىڭ خالقا. رالىق جاۋاپكەرشىلكتى ەلەمەي، دۇنيە جۇ- زىنە تاغى دا ”قۇلدراۋدىڭ شىرعاسى“ ن سالغانىن كورسەتەدى.

امەرىكا قۇراما شتاتتارىنداى كەيبىر سايا- ساتپازداردىڭ ءتۇرلى ءىموز – ارەكتەتەرىنە امەرىد- كا قۇراما شتاتتارىنىڭ ەكونومىستەرى: ”ءوز الە- نىڭ مۇددەسىن، ەڭبەكشىلەردىڭ مۇددەسىن قور- عاۋدى جەلەۋ ەتىپ، جاھانداۋ ءۇردىسىن وز- گەرىتەكشى بولعان مۇنداى ارەكەت ەل ىشىندە-

گى ماسەلەلەردى دە شەشە الهايدى ارى امەرىكا قۇراما شتاتتارىنىڭ ۇزاق ۋاقتىتان بەرى سومدا- عان خاللىقارالىق وپىزاتىنا نۇقسان جەتكىزەدى“، - دەپ مۇرىنن ءشۇپىردى. امەرىكا قۇراما شتاتتارى جاھانداۋىنا كەرى اعارلىق سىستەۋدىڭ قۇبىنا باتا ءتۇستى. ال جۇڭگو باستان – اياق جاھانداۋدى جاۋايد- كەرىشلىكپەن جانە ناقىتى ارەكتەپەن كۇش سالا قولداپ، دۇنيە جۇزىنە جۇڭگونىڭ باتىل جا- ۋاپكەرىشلىك ارقالايتىسىنن جەتكىزدى — جۇڭگو قاشاندا دۇنيە ءجۇزى بەيىتشىلىگىنىڭ قۇرۇشىسى، علامنىڭ داۋىنا ۇلەس قوسۇشى، خالقارالىق ءنارتىپتىڭ قورعاۋشىسى. بۇگىنگى جۇڭگو ەسك اشۇدا ارپىتەستەرىنە رىقىسىز تۇردە ىلەسكەن جوق، قايتا اعمىعا رىقتىلىقپەن جەنەكشىلىك ەتىپ، ”جول ابرىعىندا“ تۇرعان دۇنيە جۇزىنە تۇراقىلىق ۇستەۋدە. كم شەگىم- نىپ، كم العا باسنى، ادىلدىك قاى جاققا؟ ءمو- رال قاى جاققا؟ جۇرت تىلەگى قاى جاققا؟ تارىخ ءوزى ادىلدىگىن ايتادى.

دۇنيە اعمىمەن جۇرگەندەر گۇلدەنەدى، دۇنيە اعمىنا قارىسى كەلگەندەر قۇرىدى. ءبىر مەملەكەت قانداى قۇاتقا يە بولۇنا قاراماىتان، اعمىعا قارىسى، اۋقىمعا قارىسى بولسا، تابىيعى تۇردە نۇمىسىى تاسقا تىبەدى. بۇگىنگى جەر شارى قىستاعى نادان العاشقى تايپا مەمس، ەسىكتى تارس بەكتىپ اسپانغا قاراپ كۇن كو- رەتنى زامان كەلمەسكە كەتكەن، دۇنيە ءجۇزى ەكونوميكاسىنىڭ شالقار نەڭىزىن وقشاسۇ شاعىن كولىگە، كىشكەنە وزىنگە اينالدىرۇش- لاردىڭ شىعار جولى جوق. كم بۇل دۇنيە ءجۇزىن توپتارسا، سونىڭ ءوزى دۇنيە ءجۇ- زى جاعىنان، ءسوز جوق، توپتارىلاتىسىن تارىخ دالەلدەگەن، تاغى دا دالەلدەي بەرە- دى. ءبىز امەرىكا قۇراما شتاتتارىنداى اناسۇ ساياساتپازدارعا تارىخ اعمىنا كەرى اعار ارە- كەت جاساغانداردىڭ، ءسوز جوق، جەڭىلسى- كە ۇشرايتىسىن ايتامىز!

(شىنحۇا اگەنتىنىڭنىڭ 5 – ايدىڭ 24 – كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى)

رايونىمىزدان 5 كاسپيورن تىزىمىدىكىگەن ورنى الدى

(باسى 1 – بەتتە)

شىنيجياڭ تىيانجى جىمپا – ونەر كاسپى شەكتى سەرىكتەستىكى، شىنيجياڭ شىردان ازىق – تۇلىك شەكتى سەرىكتەستىكى، شىنيجياڭ يىندولان ۇيغۇر دارى – دارمەك جارنا شەكتى سەرىكتەستىكى.

ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشەلەندىدى. رىلگەن، جاڭاشالاندىرىلعان ورتا، شاعىن كاسپيورن — ار- نايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جاڭاشالاندىرىلعان 4 ۇلكەن باسەمدىققا يە ورتا، شاعىن كا- سپيورننىداردى مەڭزەيدى. 2018 – جىلدىڭ سوڭىنا دەيىن، شىنيجياڭدا 398 كاسپيورن ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىل- گەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جاڭاشالاندىرىلعان ورتا، شاعىن كاسپيورن دەپ تۇرقاتىلدىرىلدى. ال ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىلعان ”شاعىن قۇاتتى“ كاسپيورنىدار — ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەن- دىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جاڭاشالاندىرىلعان ورتا، شاعىن كاسپيورنىداردىڭ ارانىنداى بەتكە ۇستارلارى، بازارعا دەن قويانتىن، جاڭالق اشۇ قابىلەتى كۇشتى، بازار يەلەۋ ونىم- دىلىگى جوعارى، شەشۇشى، وزەكتى تەخنىكالاردى يىگەرگەن، ساپاسى، ونىمدىلىگى جاقسى سەركە كاسپيورنىدار.

بىيل رايونىمىز اۋتونوميالى رايونىنىڭ ارنايىلاندىرۇدى، كەمەلدەندىرۇدى، ەرەكشەلەندىرۇدى، جاڭاشالاندىرۇدى باعالاۋ جۇبەسىن ىشكەرەلى كەمەلدەندىرىپ، جاساۋ كاسپىيەن شۇعىل- دانانتىن ورتا، شاعىن كاسپيورنىداردى نەگىز ەتىپ، ”ارنايىلاندى- رىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جاڭاشالاندى- رىلعان“ كاسپيورن قامباسىن، ”شاعىن قۇاتتى“ كاسپيورنىداردى يىكەمدى جەتىلدىرۇ قامباسىن قۇردى. 2019 – جىلى اۋتونوميالى رايوندىق ونەر كاسپى جانە ىنفورماتسىياندىرۇ مەڭگەرەمسى ارنا- يلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جاڭا- شالاندىرىلعان ورتا، شاعىن كاسپيورنىدار قامباسانان 20 كاسپىو- رىندى ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىل- گەن، جاڭاشالاندىرىلعان ”شاعىن قۇاتتى“ كاسپيورن رەتىندە ءتۇ- يىندى تۇردە جەتىلدىرەتىن ويىەكتى ەتىپ تاڭداپ، نەگىزگى شارۋاشلىق كاسپىتەرى كورنەكتى، يامەكەلىك قۇاتى كۇشتى، كەمەلدەنۇى ويداعىداى بولعان ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىل- گەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جاڭاشالاندىرىلعان ءبىر توپ ”شاعىن قۇاتتى“ كاسپيورنىدارى قۇردى. مەجەمەن 2020 – جىلعا بارعاند- دا، تۇتاس رايونىمىز ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جاڭاشالاندىرىلعان ورتا، شاعىن كاسپيورن- دار سانىن 500دەن اسىرادى، 2025 – جىلعا بارعاندا 1000نان اسىرۇعا كۇش شىعارادى.

اۋتونوميالى رايوندىق ونەر كاسپى جانە ىنفورماتسىيا- لاندىرۇ مەڭگەرەمسى كاسپيورن باسقارماسىنىڭ (اۋتونومىيا- لى رايوندىق ورتا، شاعىن كاسپيورنىدار مەكەمەسى) تەكسەرۇ – زەرەتتەۋشىسى سۇ يۇڭ بىلاي دەپ تانىستىردى: ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىل- گەن، جاڭاشالاندىرىلعان ورتا، شاعىن كاسپيورنىداردىڭ داۋمۇين جەبەۋ، ءبىر توپ ”شاعىن قۇاتتى“ كاسپيورنىداردى جەتىلدىرۇ — شىنيجياڭنىڭ جاساۋ كاسپىينىڭ تىپسىن وزگەر- تىپ، دارەجەسىن جوعارىلاتقۇدىڭ جانە ساپاسىن ءوسىرىپ، ونىمدىلىگىن كۇشەيتقۇدىڭ قاجەتتى ارى شىنيجياڭنىڭ ەكو- نوميكاسىنىڭ داۋومىرشەڭدىك قۇاتىن جالغاستى كۇشەيتقۇدىڭ پارمەندى ترەگى. اۋتونوميالى رايوندىق ونەر كاسپى جانە ىن- فورماتسىياندىرۇ مەڭگەرەمسى ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىد- ىرىلگەن، ەرەكشەلەندىرىلگەن، جاڭاشالاندىرىلعان ورتا، شاعىن كاسپيورن، ارنايىلاندىرىلعان، كەمەلدەندىرىلگەن، ەرەكشە- لەندىرىلگەن، جاڭاشالاندىرىلعان ”شاعىن قۇاتتى“ كاسپيورن- دار، اۋتونوميالى رايوننىڭ شاعىن كاسپيورنىداردىڭ شارۋاش- لىق قۇرۇدان ۇلگى كورسەتۇ بازاسى، اۋتونوميالى رايوننىڭ ورتا، شاعىن كاسپيورنىداردىڭ الەۋمەتتىك قىزمەت وتەۋ تۇعىم- رى سىياقتى ار ءتۇرلى ورتا، شاعىن كاسپيورنىداردىڭ جانە قىزمەت وتەۋ قۇرىلمىدارىنىڭ جۇڭگو خالقارالىق ورتا، شاعىن كاسپيورنىدار كورمەسىنە، APEC ورتا، شاعىن كاسپيورنىدار- دىڭ تەخنىكالىق اۋسى – ءتۇپىسى جانە كورمەسى سىياقتى ار ءتۇرلى كورمە، اۋسى – ءتۇپىسى قىپىلدارىنا قاتىناسۇنا دەم بەرىپ جانە ولاردى قولداپ، سىرتىپەن بولعان اۋسى – ءتۇ- پىستى جانە سىلەبەستىكتى كۇشەيتتى.

كەلىسى قامامدا، اۋتونوميالى رايون «شىنيجياڭ ۇيغۇر اۋتونوميالى رايونىنىڭ ورتا، شاعىن كاسپيورنىداردىڭ قاۋسىن داۋمۇين جوبىندە- گى اتقارۇ بىكىرى»ن جاريالاۋدى جەدەلدەتىپ، باعىتاماللىعى اناعۇرلىم كۇشتى، اناعۇرلىم ناقىتى، اناعۇرلىم پايدالى شارالاردى ورتاعا قويىپ، شارۋاشلىق – ساۋدا ورتاسىن ىشكەرەلىي ساپالاندىرىپ، شىنيجياڭنىڭ خالقتىق شارۋاشلىغىنىڭ، ورتا، شاعىن كاسپيورنىدارنىڭ قاۋسىن داۋمۇين جەبەۋ اياق سىنىن جەدەلدەتەدى.